Rok IV. Styczeń 1930. Nr. 1.

GAZETA ZWIĄZKOWA

PISMO ZWIĄZKU ORGANISTÓW ARCHIDIECEZJI KRAKOWSKIEJ, KASY SAMOPOMOCY ORGANISTÓW I ZWIĄZKU CHÓRÓW KOŚCIELNYCH ARCH. KRAK.

Prenumerata wynosi: Rocznie 6 zł., półrocznie 3 zł. Członkowie Związku i Kasy Samopomocy otrzymują pismo bezpłatnie.

„GAZETA ZWIĄZKOWA“ wychodzi co miesiąc.

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ul. Andrzeja Potockiego 11.

Z Nowym Rokiem.

Wchodzimy w nowy okres pracy organizacyjnej, bodaj owocny i szczęśliwy. Czekają nas nowe zadania, które musimy spełnić, by odpowiedzieć obowiązkom, jakieśmy na siebie wzięli. Chwała Bogu organizacje związkowe rozwijają się pomyślnie przy wytrwałej a cierpliwej pracy. Obok **Związku Organistów** w archidiecezji krakowskiej, doprowadziliśmy już do dobrze prosperującej **Kasy Samopomocy**, a nowa organizacja **Chórów kościelnych**, po początkowych przygotowaniach wchodzi na szersze pole działalności. Również **„Składnica“** przy Związku Chórów kościelnych zapowiada się bardzo dobrze. Liczymy, że w roku bieżącym już nie będzie ani jednego organisty w archidiecezji, którýby stał poza Związkiem — wszyscy będą solidarnie członkami Związku, jak również wszyscy będą należeli do Kasy Samopomocy. Chóry kościelne muszą zorganizować się w każdej parafji, przy każdym kościele, a wówczas będzie to jedna z najpiękniejszych i najpożyteczniejszych organizacyj. „Składnica“ chórów kościelnych, tak dobrze urządzona przez energicznego ks. prezesa Wargowskiego zaspokoi potrzeby chórów, a „własne wydawnictwa“ zasilą fundusze Związku chórów.

Spodziewamy się, że w roku bieżącym **regulamin służbowy** dla organistów otrzyma pieczęć Księcia Arcybiskupa i organiści będą znali całokształt spraw odnośnie do ich praw i obowiązków.

Pragniemy podług najlepszych sił współpracować nad podniesieniem społecznem i obywatelskim naszego zawodu, będziemy starać się o podniesienie muzyki kościelnej w naszych kościołach, bo to nasz święty obowiązek, nasz honor, i odpowiedzialność wobec Kościoła i kultury narodowej. To też żaden organista nie może się uchylić od założenia i prowadzenia dobrego chóru kościelnego.

Wszystkie te sprawy, tak tyczące się materjalnego położenia organistów, jak sprawy natury idealnej, będą omawiane w **„Gazecie Związkowej“**, której ramy rozszerzamy. A mianowicie wobec rozwoju naszych organizacyj „Gazeta Związkowa“ zostaje przekształcona na **miesięcznik**, a w miarę dalszego rozwoju rozszerzymy również objętość pisma.

Wszystko to jednak zależy od tego, czy potrafimy zorganizować się należycie i wspólnemi siłami w naszych organizacjach służyć Kościołowi i sprawie własnej. Przekonani, że wszyscy organiści skupią się około Związku i naszych organizacyj składamy Kolegom Organistom, członkom Kasy Samopomocy, Chórom kościelnym życzenia „Szczęśliwego Nowego Roku!“

———oǫo———

Z życia chórów.

Zebranie Chóru im. św. Kingi w Wieliczce.

Dnia 13 października 1929 odbyło się Walne Zebranie wielickiego chóru parafjalnego. W sali prób stawiły się licznie członkinie zespołu z prezesem i kierownikiem artyst. p. Józefem Gwoździowskim na czele. W zebraniu wzięli udział przedstawiciele miejscowego duchowieństwa, ks. dziekan Hałatek, ks. W. Bartosik i ks. J. Banaś, reprezentant Ligi katolickiej prof. Ludwik Młynek, przedstawiciel Lutni wielickiej prof. Nigryn.

Odczyt na temat „Cele i zadania zespołów kościelnych“ wygłosił ks. prezes Wł. Wargowski z Krakowa. Po złożeniu sprawozdania z dotychczasowej działalności przez p. Gwoździowskiego, przystąpiono do wyboru nowego zarządu, poczem chór odśpiewał kilka trzygłosowych pieśni kościelnych.

Skład nowego Zarządu: Prof. Ludwik Młynek (prezes), p. Aniela Bogucka (zast. prezesa), dyr. Gwoździowski (kierownik artystyczny), p. Helena Bombelówna (sekretarz), p. Marja Najzgerówna (zast. sekr.), p. Walerja Kowalikówna (skarbnik), p. Rozalja Urbanówna (zast. skarbnika), p. Zofja Skowronówna (gospodarz). Komisja kontrolująca: p. Janina Obuchowiczówna, p. Helena Czajkowska, p. Franciszka Dybińska.

Zebranie Chóru Kolegjaty św. Florjana w Krakowie.

Chór kolegjaty św. Florjana, istniejący od trzech lat, przystąpił do Związku. W dniu 16 paźdz. 1929 odbyło się w sali prób Walne Zebranie chóru z udziałem ks. Prałata Prepozyta Dr. Bohdana Niemczewskiego i przedstawiciela Związku, ks. prez. Wł. Wargowskiego. Po przemówieniu delegata Związku, dyr. Franciszek Przystał, kierownik artystyczny zespołu, przedstawił prace chóru kolegjackiego. Chór wykazuje duży dorobek artystyczny, repertuar zespołu bardzo bogaty. Próby odbywają się dwa razy w tygodniu. Chór wykonuje co niedzielę części mszalne w czasie sumy, nadto występuje na różnych obchodach religijnych i świeckich. Uroczysty obchód „Motu proprio“ uświetnił chór kolegjaty produkcjami chorału gregorjańskiego, muzyki palestrinowskiej i nowszej muzyki kościelnej. Ks. Prepozyt podziękował przedstawicielowi Związku za wygłoszenie referatu i zaznaczył, że sprawa muzyki kościelnej leży mu bardzo na sercu, uważa bowiem muzykę kościelną za część

składową katolickiej liturgji. Ks. Prepozyt podniósł w dalszym ciągu przemówienia zasługi p. dyr. Przystała, który wprost niestrudzenie zabiega o wysoki poziom artystyczny i liturgiczny chóru. Osobne podziękowanie wyraził ks. Prałat członkom chóru, podnosząc ich ofiarność i zapał. Do nowego Zarządu weszli: p. Dr Stanisław Nowak, prezes, p. Fr. Przystał, kierownik artystyczny, p. Kazimierz Szumiec, sekretarz i p. Stanisław Zacharewicz, skarbnik. Na zakończenie zebranie chór odśpiewał „Tu es Petrus“ ks. Gieburowskiego.

Chór Instytutu teol. XX. Misjonarzy w Krakowie na Stradomiu.

W ubiegłym kwartale chór wykonał Singenbergera Herz-Jesu Messe (1. XI. 1929), Al. Karczyńskiego Requiem (2. XI. 1929), Witta Missa in hon. s. Luciae (8. XII. 1929), W. Richlinga Mszę pastoralną (25. XII. 1929) i Kaz. Garbusińskiego Mszę pastoralną (1. I. 1930).

Chór uczniów gimnazjum XX. Misjonarzy w Krakowie na Nowej Wsi.

Dnia 8. XII. 1929 chór uczniów wykonał Stehlego Missa Salve Regina na chór miesz. z tow. org. i nieszpory naprzemian z ludem w układzie ks. W. Świerczka.

Chór kleryków XX. Salezjanów w Krakowie (Dębniki).

Chór odśpiewał w kościele Marjackim z okazji uroczystości ku czci błog. ks. Jana Bosko Rihowskiego Missa brevis na głosy męskie (11. X. 1929), gregorjańską mszę de B. Maria Virg. (12. XII.), Chlondowskiego Missa in hon. St. Stanislai K. (13. XII.), ponadto kompozycje ks. Chlondowskiego (Ecce Sacerdos Magnus, Tantum ergo, Te Deum (ks. Piechury) psalmy falsibordone) Griesbachera, Piela i innych.

Chór Cecyljański w Krakowie.

Z większych kompozycyj wykonano mszę „Consolatrix Afflictorum“ Rizziego na chór męski.

Chór PP. Klarysek w Krakowie.

8. IX. 1929 wykonał chór Hallera Missa tertia, 17. IX. Mszę Surzyńskiego, 4. X. Hallera Missa sexta, 1. XI. Mszę Pillauda, 17. XI. Missa Assumpta est Hallera, ponadto kompozycje Walczyńskiego i Rizziego.

Z okazji archidiececzjalnego Zjazdu Sodalicyj żeńskich szkół średnich odbył się w Krakowie w listopadzie b. r. koncert religijny. Chór Sodalisek Państw. Gimn. żeńsk. ze współudziałem Chóru gimn. VIII. wykonał trzecią Litanję Ostrobramską Moniuszki pod dyrekcją ks. prof. Jana Litwina.

———oOo———

Ogłoszenia Sekretarjatu Związku Chórów.

1) **Wkładkę członka wspierającego** za rok 1929 w wysokości 10 zł. wpłacili: ks. prof. Jan Baran, ks. proboszcz Józef Bienias, ks. katech. Leopold Bukowski, ks. katech. Antoni Burda, ks. prof. Stanisław Chudyba, ks. proboszcz Tomasz Czaplicki, ks. redaktor Władysław Długosz, ks. katech. Franciszek Gabrjel, ks. prof. Uniw. Jag. Dr Józef Kaczmarczyk, ks. prof. Leopold Kisielewski, ks. kan. Kapit. Metropol. Dr Jan Korzonkiewicz, ks. wicedziekan Dr Andrzej Kościółek, ks. kan. Dr Józef Niemczyński, ks. dziekan Andrzej Paryś, ks. katech. Marjan Stopczak, ks. prepozyt Dr Jan Tobiasiewicz.

Datki na cele związkowe złożyli: ks. senator Ludwik Kasprzyk 5 zł, ks. prepozyt Jan Masny 6 zł, ks. katech. Stanisław Maślak 2 zł, ks. kan. Władysław Mikulski 6 zł, ks. proboszcz Józef Podmokły 5 zł, ks. prof. Jan Widerski 5 zł, ks. prof. Jan Wolny 5 zł.

Wkładkę członka wspierającego na rok 1930 w wysokości 10 zł. wpłacił ks. kanonik Stefan Mazanek.

2) **Zaległości.** Zarządy Chórów nie nadesłały jeszcze wkładek związkowych za rok ubiegły. Wkładka wynosi 20 gr. od członka. Należą się nam również pieniądze za wydawnictwa pobrane w składnicy. Prosimy uprzejmie o wyrównanie należytości blankietem P. K. O. Nr. 409.512.

3) **Wydawnictwa związkowe.** Związek wydał własnym nakładem następujące utwory: na chóry mieszane:
Palestrina, Kyrie z Missa brevis — 50 gr.
Palestrina, Improperia — 50 gr.
Palestrina, Madrigale (Placide l'acque) — 50 gr.
Gorczycki, Ave mundi spes Maria — 20 gr.
Partytury tych wydawnictw służyć mogą za głosy.

4) Sekretarjat posiada **na składzie** wszystkie **wydawnictwa kościelno-muzyczne.** Zamawiajcie w swojej składnicy, dajemy duży rabat.

Adresujcie: Kraków, Potockiego 11, telef. 0483.

5) **Statuty Związku i Chórów kościelnych** zostały zatwierdzone przez władzę kościelną, jednakże nie zatwierdziło ich Województwo krakowskie, które zażądało pewnych zmian w stylizacji poszczególnych paragrafów według wymagań obowiązujących przepisów prawnych. Po ostatecznem załatwieniu sprawy wydamy je drukiem i nadeślemy P. T. Członkom. Zaznaczamy, że narazie należy się posługiwać dotychczasowym statutem. Nowe chóry mogą być zakładane jako organizacje czysto kościelne. Stare statuty wysyłamy na żądanie.

6) **Chór kolegjaty św. Florjana** w Krakowie otrzymał na mocy uchwały Zarządu Związku zapomogę bezzwrotną w kwocie 50 zł.

7) **Kongres liturgiczno-muzyczny** zwołany będzie w tym roku prawdopodobnie do Katowic. Warto pojechać i zobaczyć pracę naszego bratniego Związku Śląskiego.

8) W bieżącym roku odbędzie się w Krakowie **pierwszy diececzjalny Zjazd** naszych Chórów kościelnych, należących do Związku. Każdy chór powinien przygotować kilka utworów kościelno-muzycznych. Materjał nutowy do śpiewów, które mają wykonać zbiorowo wszystkie chóry związkowe, nadeślemy, skoro tylko podacie liczebność Waszego zespołu. Wzywamy wszystkie chóry do wytężonej pracy.

9) **Panie Sekretarki i Panowie Sekretarze!** Prosimy Was, byście nie zwlekali z odpowiedzią na nasze pisma. Nadsyłajcie nam sprawozdania z waszych zebrań i uroczystości. Oczekujemy.

10) Wprowadzamy z nowym rokiem **przymusowy abonament Gazety Związkowej** dla wszystkich członków związkowych chórów kościelnych. Cena jednego numeru 20 gr. Każdemu chórowi przesyłamy nasze pismo. Numery zbyteczne należy odesłać do Związku. Członkowie wspierający otrzymują pismo bezpłatnie.

11) Polecamy Zarządom Chórów pismo **„Muzyka kościelna“**, wychodzące w Poznaniu. Redakcja i Administracja: Poznań, ul. św. Marcina 7/8.

12) **Odczyty o muzyce kościelnej.** Zarząd Związku postanowił urządzić w Krakowie cykl odczytów o wybitnych przedstawicielach sztuki kościelnej. Pierwszy odczyt o twórczości Palestriny odbędzie się w styczniuż Odczyt

wygłosi ks. Dr Hieronim Feicht, ilustracji muzycznej podjął się Chór Cecyljański, który wykona utwory palestrinowskie pod kierunkiem ks. prof. Dr Bernardino Rizziego.

———oOo———

Z życia organizacyjnego w dekanatach.

Zebranie dekanalne organistów dekanatu Spiskiego odbyło się w listopadzie w ub. roku w Krempachach u kol. Jana Sweca. Z dyskusji przeprowadzonej na zebraniu pokazuje się, iż w dekanacie spiskim uświadomienie organizacyjne jest jeszcze słabe. Organiści oczekują nowego regulaminu służbowego. Żalą się na niedostateczne poparcie i [illegible] uposażeniowe. Przewodniczył na zebraniu kol. dele[illegible] nasz Gryglak z Łapsz Wyżnych.

Zebranie organistów dekanatu Nowogórskiego odbyło się w listopadzie ub. r. w Kościelcu u kol. Trząskiego. Obecni byli z Zarządu Gł. prezes Jamka, kol. Klejdysz z Nowej Góry, Starczyński z Jaworzna, Wąsala z Trzebini, Namysłowski z Libiąża, Bartula z Bobrku. Zebranie zagaił kol. delegat Klejdysz, przewodniczył na zebraniu p. Jamka, który referował sprawy organizacyjne, zdał sprawozdanie z Kasy Samopomocy i omówił sprawę ubezpieczenia w Kasie chorych i w zakładzie pensyjnym. Omawiano także sprawę zakładania chórów kościelnych w parafjach. Podnoszono trudności z tem związane, ale wszyscy koledzy okazali dobrą wolę w kierunku zawiązywania chórów. Kol. Starczyński złożył sprawozdanie z Kongresu liturgiczno-muzycznego w Poznaniu. Na wniosek kol. Starczyńskiego uchwalono, by w gazetce związkowej w ciągu roku 1930 wydrukowano nazwiska wszystkich organistów w parafjach i ustalono stan służbowy każdego organisty. Delegatem dekanalnym został nadal wybrany kol. Klejdysz, zast. kol. Starczyński, sekretarzem kol. Bartula.

Zebranie organistów dekanatu Suskiego. Dnia 16 listopada ub. r. odbyło się zebranie dekanalne w Suchej, w którem wzięli udział koledzy: Miklaszewski, Jurecki, Machnik, Wolny, Zyzański, Skalski. Na zebraniu omawiano szereg bolączek organistowskich. Do Kasy Samopomocy z dekanatu należy tylko kol. Jurecki. Obecni na zebraniu przyrzekli w przyszłości zapisać się na członków Kasy Samopomocy. Omawiano sprawę ubezpieczenia w Kasie chorych i w zakł. pensyjnym i stwierdzono, iż dotąd nie wszyscy organiści w dekanacie są ubezpieczeni. Domagano się również, by „Gazeta Związkowa“ ukazywała się nie jak dotąd co dwa miesiące, ale co miesiąc. W sprawie zakładania chórów kościelnych wyrazili zebrani gotowość prowadzenia chórów kościelnych, ale ta rzecz nie da się z dnia na dzień załatwić, z powodu braku funduszów, sal na próby i t. p. Delegatem pozostał nadal kol. Miklaszewski, zast. Machnik, sekretarzem Skalski.

Zjazd dekanalny organistów dek. Skawińskiego odbył się w dniu 14 listopada ub. r. w Skawinie. Przybyli: Bylica z Krzęcina, Hyrlicki z Zebrzydowic, Maryon z Przytkowic, Knawa z Marcyporęby, Szybowski ze Skawiny, Stawowy z Wysokiej, Szczurkowski z Woli Radziszowskiej, Wacławik z Leńcz, Zając z Tyńca. Przewodniczył delegat Bylica. Omawiano sprawę ubezpieczenia w Kasie chorych, która dotąd nie jest jeszcze przeprowadzona, a niektórzy organiści mieli z powodu ubezpieczenia w Kasie chorych dużo nieprzyjemności. Organiści oczekują rychłego i ostatecznego załatwienia regulaminu służbowego. W sprawie chórów zjazd uchwala, że, gdzie są warunki po temu, chóry parafjalne należy zakładać, w dekanacie jednak skawińskim są wielkie trudności w prowadzeniu chórów kościelnych.

———oOo———

Potwierdzenie wpłaconych wkładek.

Do Związku wpłacili w d. c. na rok 1929. Koledzy: J. Wykręt z Porąbki zł. 7, W. Supergan ze Spytkowic zł. 12, K. Jamka z Mszany D. zł. 12, S. Bala z Krakowa zł. 6, A. Wojewodzic z Bielan zł. 12, W. Bigajski z Chrzanowa zł. 6, W. Namysłowski z Libiąża zł. 6, K. Klejdysz z N. Góry zł. 3, J. Miklaszewski z Zembrzyc zł. 6, J. Kłosiński z Kęt zł. 12, A. Górny z Gilowic zł. 3, F. Jurecki z Mucharza zł. 6, L. Stańczyk z Andrychowa zł. 6, M. Kleszcz z Trzebini zł. 6, J. Łaś z Odrowąża zł. 6, P. Janczyk ze Staniątek zł. 6, M. Firlejczyk z Radziechów zł. 6, H. Ślęczka z Zabierzowa zł. 12, J. Cichoń z Cięciny zł. 12, J. Zatorski z Ponikwi zł. 6, A. Strzelichowski z Paczółtowic zł. 3, J. Dziewoński z Dziekanowic zł. 2.

Na rok 1930 wpłacili: J. Klaja z Lipowej zł. 12, J. Makuch z Przeciszowa zł. 12, J. Indelak z Luborzycy zł. 9, F. Foksiński ze Starej Wsi zł. 6, J. Woźny ze Spytkowic zł. 6.

Do „Kasy Samopomocy“ (na skutek prośby ze strony Kolegów będziemy z nowym rokiem umieszczać również potwierdzenie wpłaconych składek do „Kasy Samopomocy“) wpłacili koledzy: A. Sosin z Chochołowa zł. 12 — na rok 1930. J. Kamiński z Łętowni zł. 6 na I. półr. 1930, T. Gryglak z Łapsz W. zł. 12, na rok. 1930. St. Sypek z Jawornika zł. 6 na I. półr. 1930, T. Bajorski z Lipnika zł. 6 na I.półr. 1930, T. Bednarz z Ryczowa zł. 12 na rok 1930, A. Górny z Gilowic zł. 3 na I. kwart. 1930, S. Weichőnig z Ujsół zł. 6 na II. półr. 1929, P. Zborowski z Budzowa zł. 5 za ostatnie 5 mies. 1929, M. Jarecki z Poręby W. zł. 3 za IV. kwart. 1929, W. Waga z Przeciszowa zł. 3 za I. kwart. 1930.

Prosimy Kolegów, którzy zalegają z wkładkami do Kasy Samopomocy za rok ubiegły, **o rychłe wpłacanie składek.**

Zarząd Kasy Samopomocy wypłacił w ostatnim czasie dwie zapomogi kolegom **P. Domagale z Igołomi nadzwyczajną** w kwocie zł. 30 i **K. Zielińskiemu z Tenczynka** chorobową w kwocie zł. 30.

———oOo———

KRONIKA.

Ś. P. MIECZYSŁAW SOŁTYS, dyrektor konserwatorjum we Lwowie, zmarł w listopadzie ub. r. Ś. p. Sołtys urodził się we Lwowie 1863 r. Zmarły kształcił się w Wiedniu i Paryżu, był profesorem gry fortepianowej w Konserwatorjum lwowskiem i następnie dyrektorem tegoż Konserwatorjum. Doprowadził instytucję do największego rozkwitu. Znakomity pedagog muzyczny, niezrównany nauczyciel kontrapunktu był również ś. p. Sołtys płodnym kompozytorem. Stworzył szereg dzieł orkiestralnych oper i oratorjum „Śluby Jana Kazimierza“.

SEKCJA DLA NAUKI ŚPIEWU zawiązała się z inicjatywy inspektora szkół krakowskich p. Dr. Dłuskiej wśród nauczycielstwa szkół powszechnych w Krakowie. Na czele sekcji stoją pp. Dr Życzkowski, Hubischta, Kisza.

CZESŁAW MAREK wybitny kompozytor został mianowany dyrektorem Konserwatorjum muzycznego w Poznaniu.

Pisma poświęcone muzyce i śpiewowi.

„Lwowskie Wiadomości Muzyczne i Literackie“ pod kierownictwem Wł. Gołębiowskiego osiągnęły nader wysoki poziom. Nr. styczniowy zawiera artykuły wybitnych autorów. Dr A. Chybiński pisze o „Melodjach Tatrzańskich“ Paderewskiego, Dr J. Reiss zamieszcza rozprawę na temat ideologji dzisiejszej muzyki, Cz. J. Kozłowski drukuje filozoficzny artykuł o rozwoju ludzkości, Dr A. Fiszer zamieszcza obszerne i bardzo ciekawe sprawozdanie z międzynarodowej konferencji Komisji Sztuki Ludowej (Rzym), K. Czachowski omawia twórczość Jasieńskiego i Lawrence'a, Wł. Gołębiowski podaje garść ciekawych informacyj z Warszawy. — Recenzje i sprawozdania zamykają numer tego sympatycznego pisma.

„Muzyka kościelna“, Poznań nr. 10—11 ukazał się w świątecznej szacie i poświęcony został pierwszemu polskiemu Kongresowi muzyczno-liturgicznemu. Życzyćby należało, by ten numer „Muzyki kościelnej“ znalazł się w ręku każdego organisty. Zamawiać należy w redakcji „Muzyki kościelnej“, Poznań, św. Marcina 7/8. **„Muzyki kościelnej“** nr. 12 za **grudzień** pomieszcza: K. Prądzyński „Siła moralna“, Prusinkiewicz: Organista jako kierownik pracy oświatowej“, Pawlak: „Sprawa organistowska — palącą kwestją społeczną“. Uwagi o zawodzie organisty — konkursy kompozytorskie — wiadomości bieżące.

„Muzyka w szkole“, Katowice. Nr. za grudzień pomieszcza: „Radość śpiewu“, Borowa: „Szkolne audycje muzyczne“, Greiner: „Pierwsze ćwiczenia głosowe“, Gnus: „Lekcja w drugiej klasie szk. pow. — Kronika. — Dział wydawniczy.

„Kierownik Chórów“, Częstochowa, nr. za styczeń br. pomieszcza: Pod rozwagę posłów na Sejm, Muzyka jako czynnik wychowawczy, Echa z Kongresu, Rozmaitości.

„Muzyka i Śpiew“, Kraków, ul. św. Krzyża 11, miesięcznik artystyczny poświęcony kulturze muzycznej i śpiewaczej. Nr. 82 (styczeń) zawiera: Dr Józef Reis: „O czarodziejach i opętańcach w muzyce“, Psalmy Gomółki, O, Bernardino Rizzi „Trzy wesołe pastorałki“, Jan Czech: „Dwie nowe kolędy“, T. Flasza: „Wieniec pieśni i piosenek dla młodzieży“ na 3 równe głosy.

———oOo———

KONSTYTUCJA APOSTOLSKA

o coraz gorliwszem popieraniu liturgji, śpiewu gregorjańskiego i muzyki kościelnej.

(Ciąg dalszy).

I. Kandydatom stanu duchownego należy nietylko w seminarjach, ale i w domach zakonnych już od pierwszej młodości wpajać śpiew gregorjański i muzykę św. z tego powodu, że wtedy łatwiej się nauczą modulacji i tonów, a niedomagania głosu, jeśli im podlegają usunąć albo przynajmniej naprawić mogą później w latach dojrzalszych nie zdołają ich już wyleczyć. Rozpocząć trzeba naukę śpiewu i muzyki od szkoły najniższej i udzielać jej następnie w gimnazjum i liceum, w ten bowiem sposób będzie można tym, którzy mają przyjąć święcenia, jako zaprawionym zwolna w śpiewie, podczas nauk teologicznych bez jakiegokolwiek wysiłku i trudu podać ową wyższą wiedzę, słusznie bardzo estetyką śpiewu gregorjańskiego i muzyki polifonji i organ nazwaną: wypada niewątpliwie, żeby duchowieństwo ją znało dokładnie.

II. Niech więc w seminarjach i innych uczelniach odbywa się celem urobienia obojgu kleru krótkie, ale częste, niemal codzienne zajęcie i ćwiczenie się w śpiewie gregorjańskim i muzyce świętej, jeśli wykonywać się je będzie w duchu liturgicznym, przyniesie umysłom alumnów po naukach poważniejszych raczej wypoczynek, niż znużenie. Rozleglejsze i pełniejsze wyszkolenie obojga kleru w muzyce liturgicznej przyczyni się niechybnie do przywrócenia officium choralnego, części czci Bożej szczególniej, do dawnej godności i świętości, a zarazem do podniesienia szkół i tak zwanych kapel muzycznych do dawnej chwały.

III. Kierownicy i wykonawcy czci Bożej w bazylikach i katedrach, kolegjatach i świątyniach zakonnych powinni wszelkimi siłami starać się o rzetelne odnowienie officium choralnego, to znaczy wedle zarządzeń Kościoła; nietylko o to, aby wedle ogólnego przepisu officium odprawiano zawsze godnie, z uwagą i pobożnie, ale także wedle prawideł śpiewu; w psalmach bowiem pilnie baczyć trzeba i na tony, medja i zakończenie, wymagane w melodji i na odpowiednią przerwę przy asterysku i na owo zgodne śpiewanie wierszy psalmów i strof hymnów. Jeśli się to znamienicie wykona, wtedy wszyscy, należycie śpiewając, okazują nietylko w przedziwny sposób jedność umysłów swoich w uwielbianiu Boga, ale w spółzawodnictwie dwóch chórów naśladują niejako ów śpiew chwalebny Serafinów, odzywających się jeden do drugiego: „Święty, Święty, Święty“.

IV. By zaś nikt na przyszłość nie szukał wymówek, aby uważać się za zwolnionego od obowiązku poddania się prawom Kościoła, winny wszystkie kapituły katedralne i zakonne o sprawach tych radzić na sesjach; a jako niegdyś istniał kantor albo rektor chóru, tak należy na przyszłość w chórach kanonickich i zakonnych wybrać znawcę, któryby i przepisy liturgji oraz śpiewu chóralnego przeprowadził i błędy poszczególnych osób i chóru całego naprawił. Przy tej sposobności nie można pominąć praktyki Kościoła pochodzącego, a dotąd w samych konstytucjach kapitulnych istniejącego, że ktokolwiek obowiązany jest do officium chóralnego, winien przynajmniej śpiew gregorjański znać dobrze. Śpiew zaś gregorjański, który w wszystkich kościołach jakiegobądź rodzaju winien rozbrzmiewać, jest ten, który wedle starych rękopisów do dawnego stanu przywrócony. Kościół w wydaniu autentycznem czcionkami drukarni watykańskiej ogłosił.

V. Polecamy gorąco wszystkim, do których się to odnosi, kapele muzyków, jako że z biegiem czasu ustanowiono je w bazylikach i większych świątyniach w miejsce dawnych szkół z tem zadaniem, żeby tam polifoniczną przedewszystkiem wykonywały muzykę. W sprawie tej nadmienić należy, że polifonję świętą stawia się na drugiem miejscu po śpiewie gregorjańskim; z tego powodu pragniemy gorąco, aby tego rodzaju kapele, jak od XIV do XVI wieku kwitnęły, tak dziś tam zwłaszcza się odrodziły i odżyły, gdzie liczne a okazałe nabożeństwa większej domagają się liczby śpiewaków i znamienitszego ich wyboru. (D. c. n.)

———oOo———

Wydawca za Związek Organistów: **Jakób Jamka.** Redaktor odpowiedzialny: **Franciszek Przystał.**

Drukarnia „Głosu Narodu“ w Krakowie.